

DOI: 10.33663/1563-3349-2022-33-247-255

УДК 340.123, 342

О. О. САМОЙЛЕНКО,
кандидат юридичних наук
ORCID: 0000-0002-4624-5105

БИЛЯ ДЖЕРЕЛ УКРАЇНСЬКОЇ ЮВЕНАЛЬНОЇ ЮСТИЦІЇ: ВАЛЕРІЙ ЛЕВИТСЬКИЙ ТА ЮРІЙ НОВИЦЬКИЙ – ЗАСНОВНИКИ КИЇВСЬКОГО СУДУ ДЛЯ МАЛОЛІТНІХ

У статті йдеться про життєвий і творчий шлях активних учасників Товариства Київського патронату, засновників Київського суду для малолітніх – Валерія Михайловича Левитського та Юрія Петровича Новицького. Поданий загальний огляд їх службової кар'єри, аналізуються їх роль та місце у процесі формування української системи ювенальної юстиції. Висвітлюються їх неухильна енергія в досягненні поставленої мети, дивовижна працьовитість.

Ключові слова: Товариство Київський патронат, Київський суд для малолітніх, додатковий мировий суддя, мирова юстиція, неповнолітні.

Samoilenko Olena. At the sources of Ukrainian Juvenile Justice: Valery Levitsky and Yuriy Novitsky – founders of the Kiev court for minors

The article deals with the life and creative path of active members of the Society of Kiev patronage, founders of the Kiev court for minors – Valery Mikhailovich Levitsky and Yuri Petrovich Novitsky. A general overview of their official careers, their role and place in the formation of the Ukrainian juvenile justice system is presented. Their steady energy in achieving their goals and amazing hard work are shown.

Key words: Society Kyiv patronage, Kyiv court for minors, additional Justice of the peace, justice of the peace, minors.

Актуальність дослідження. Питання кримінальної відповідальності неповнолітніх були актуальними завжди. На жаль, не всі знають, що автономна ювенальна юстиція виникла лише наприкінці XIX ст. Це пов'язано передусім з економічним зростанням, розвитком технічного прогресу, які своєю чергою викликали небувале зростання злочинності неповнолітніх. Звичні засоби боротьби зі злочинністю неповнолітніх були неефективними. І організація чиказького суду для неповнолітніх стала певною сенсацією на початку XX ст. До цього часу не існувало спеціальних правових актів, які б захищали дітей та підлітків у суді. Вони всі прирівнювалися до дорослих правопорушників.

Огляд літератури. З історії становлення ювенальної юстиції в Україні вже є ряд доволі цікавих досліджень, найгрунтовнішим з них, на нашу думку,

* **Samoilenko Olena**, Candidate of Juridical Sciences (Ph. D.), Senior Research Officer

слід вважати монографію професора Н. М. Крестовської «Ювенальне право України: історико-теоретичне дослідження» (Одеса: Фенікс, 2008). Певні біографічні публікації присвячені й героям нашої статті – В. М. Левитському та Ю. П. Новицькому (посилання на ці праці наводяться далі). Проте увагу дослідників досі здебільшого привертала зовсім інші аспекти діяльності цих правознавців, що, як видається, залишає належний простір і для наукових розвідок у рамках предмета цієї статті.

Мета публікації. Метою даного дослідження є висвітлення процесу становлення та розвитку української автономної ювенальної юстиції, а саме Київського суду для малолітніх. Також хочемо привернути увагу та з'ясувати маловідомі сторінки біографій відомих того часу правознавців, вчених, журналістів, державних діячів – Валерія Михайловича Левитського та Юрія Петровича Новицького. Показати їх роль та місце у цьому не простому процесі.

Виклад основного матеріалу. Ідея про створення судів для дітей зародилася в Австралії, але широкого застосування вона набула від 1899 р. у США. Провідною ідеєю було заміна репресії стосовно дітей, які вчинили злочин, виправно-виховним впливом. Маючи хороші показники, ця ідея була перенесена 1904 р. у Західну Європу – спочатку до Англії, згодом до Німеччини, Франції та в 1910 р. як експеримент реалізована в Росії в місті Санкт-Петербурзі.

Як зазначав відомий суддя міста Чикаго містер Тулі, «за своє коротке існування суд для юнацтва в нашому місті зробив більше для зменшення злочинності, ніж всі суди держави за двадцять років, а один піклувальник, широ відданий своїй справі, протягом року запобіг більшій кількості злочинів, ніж кращий прокурор, який переслідував злочини протягом п'яти років»¹. З початком діяльності суду злочинність зменшилася в процентному співвідношенні з 50% до 1%. Олена Гінзбург у своїй статті «Суди для юнацтва» зазначала, що ці цифри говорять самі за себе на користь нового судового інституту, що супроводжується блискучим успіхом. Олена Гінзбург зі своїми соратниками Валерієм Левитським та Юрієм Новицьким була найактивнішим ініціатором створення такого ж суду в Києві. На сторінках періодичного видання «Киевская мысль» цьому питанню вона присвятила ряд статей – «До установи дитячих судів» 21 та 27 червня 1911 р., «Особа судді для малолітніх» 18 грудня 1911 р., «Охорона дітей» 9 травня 1913 р., «Злочинні діти» 21 травня 1913 р., «Перший з'їзд діячів дитячих судів» 28 грудня 1913 р., «Суд для малолітніх у Києві» 2 лютого 1914 р., «Ліга захисту дитинства» 5 грудня 1914 р. та ін.² Слід зазначити, що особлива увага приділялася ролі та значенню особистості судді для успіху всієї справи. На думку О. Гінзбург, суддя має підійти до дитини з любов'ю та інтересом, вміло проникнути в її хвору, озлоблену душу, розібратися з її переживаннями та визначити необхідні заходи, які сприятливо вплинуть на дитину.

Товариство Київського патронату з особливим інтересом розглядало питання про організацію дитячого суду. У звіті за 1910 р. зазначалося, що

патронат намагається боротися зі злочинністю найбільш доступною і сучасною зброєю – бажає створити у Києві суд для малолітніх. На той час такі суди вже існували у Санкт-Петербурзі, Москві та Харкові й, судячи зі звітів суддів, виявили свою неоціненну корисність.

За результатами діяльності особливого суду для малолітніх у Петербурзі, вирішено вжити заходів для запровадження такого ж суду в Києві. Для цього були прочитані лекції в спеціальному засіданні правління за участю представників мирової юстиції та міського самоврядування, лектори – Ю. П. Новицький, В. М. Родів, В. М. Левитський. Також була складена доповідна записка в Київську міську думу про необхідність допомоги з боку міського самоврядування для введення названого суду в Києві. У Київську міську думу була подана особлива доповідь, в якій докладно були розписані витрати на суд для малолітніх³. Проте процес організації суду затягся на тривалих чотири роки.

Тим часом на загальному зібранні 27 квітня 1912 р. Валерій Левитський був обраний разом із Юрієм Новицьким кандидатом у члени правління Товариства Київського патронату³. На засіданні Левитський виступив із доповіддю «Про суд для малолітніх». Саме ці двоє молодих та ініціативних юристів стояли біля витоків української ювенальної юстиції, розробили нормативно-правову базу для створення суду для малолітніх. Брали безпосередню активну участь у його організації та діяльності.

Особливе зібрання патронату визнало введення дитячого суду в Києві наполегливо необхідним і доручило правлінню розробити проект Положення про нього. Правління Київського патронату (а саме група молодих і талановитих юристів – В. М. Левитський, В. М. Родів, О. А. Гінзбург, Є. А. Гальперін, Ю. П. Новицький та ін.) розробили організаційно-правові засади діяльності Особливого суду для малолітніх у м. Києві. Підготовлені «Правила щодо організації особливого суду у справах малолітніх у м. Києві», також одночасно сформульовані «Правила щодо організації піклувальників при Особливому суді для малолітніх, що засновувався у м. Києві»⁴. До першого січня 1913 р. проект розроблений і внесений на розгляд Київського з'їзду мирових суддів. Після цього з незначними змінами він поданий до 1-го Департаменту Міністерства юстиції. У грудні 1913 р. Міністерство юстиції схвалило проект, а 7 січня 1914 р. Київський міський з'їзд мирових суддів ухвалив розглядати усі справи щодо малолітніх обвинувачених і малолітніх потерпілих в окремому суді. Усі справи були виокремлені та доручені додатковому мировому судді.

Суддею в суді для малолітніх призначався додатковий суддя, який не був пов'язаний певною ділянкою, на положенні відрядженого на допомогу всім дільничним суддям у справах даної категорії, що виникають у мирових суддів. Суддя повинен був мати особливу підготовку. 7 січня 1914 р. Київським міським з'їздом мирових суддів прийнято рішення про призначення на цю посаду молодого, талановитого, досвідченого мирового суддю – Валерія

Михайловича Левитського. На жаль, тривалий час біографія цієї людини була практично не відома, і лише завдяки архівним дослідження ми маємо можливість ознайомитися з нею. Так, у зібранні спогадів емігрантів з «Празької колекції» відкаліся мемуари кадета Валерія Михайловича Левитського, які отримали назву «Боротьба на Півдні»⁵.

Народився Валерій Михайлович Левитський 12 травня 1886 р. у місті Галич Костромської губернії. У 1909 р. Валерій Михайлович закінчив юридичний факультет Київського університету Св. Володимира із дипломом першого ступеня. Ще у студентські роки він долучився до громадської діяльності Товариства Київського патронату. Насамперед зазначимо, що київський період творчості Левитського був доволі плідним. Здебільшого він займався питаннями піклування про безпритульних дітей і дітей ув'язнених. Одним з головних завдань Товариства була боротьба зі злочинністю найбільш доступною і сучасною зброєю – виврати дітей зі злиднів, жахливого оточення та з несприятливого впливу навколишнього середовища.

Валерій Михайлович активно просував ідею створення суду для малолітніх у Києві. Він усім серцем віддавався громадській діяльності. А приводом запровадження такого суду було велике зростання злочинності наприкінці XIX ст. у всьому світі. Кількість юних злочинців не тільки зросла, а й обганяла злочинність дорослих груп населення. Так, упродовж 1874–1894 рр. кількість юних злочинців зросла в Росії на 18%, у Сполучених Штатах Америки за час 1889–1897 рр. на 25 %, у Італії за 1895–1899 рр. – на 12 %⁶.

Завдяки появі особливого суду для малолітніх усувалася можливість розгляду справ малолітніх у загальних судах. До сфери його діяльності входили всі справи, за якими неповнолітні від 10 до 17 років звинувачувалися в скоєнні злочинів та були підсудним мировим судовим установам. Розпочинати будь-яку нову справу завжди не легко. Як писав сам Валерій Михайлович, перший рік діяльності суду – це був час, коли мировий суддя у справах малолітніх працював, навчаючись у життя! Основні зусилля були спрямовані на організацію підтримки життя юних порушників норм кримінального права і захист їхніх прав⁵. Активно в цьому йому допомагав його друг та соратник Юрій Новицький, який, крім роботи вченого, працював практичним слідчим у Київській судовій палаті.

Київ знаходився близько до фронту, тому суду доводилося рахуватися з особливими умовами воєнного часу. У 1915 р. суд змушений був реорганізувати свою роботу заново і пристосовуватися до особливих умов. Половина малолітніх, з якими мав справу суд, були доставлені з фронту. Вони тікали зі своїх сімей і рвалися до фронту. Всі громадські сили міста були кинуті на роботу в госпіталях та роботу з біженцями⁷.

До 1916 р. Валерій Левитський вже відав всіма установами для біженців підлітків у районі Південно-Західного фронту і займався організацією допомоги дітям, які постраждали від військових дій. Також залишався активним членом правління Київського патронату, членом правління та

ревізором Товариства київських виправних колоній, продовжував освітню діяльність.

Не полишав Валерій Михайлович і ідею про академічну наукову кар'єру. Ще у 1912 р. він був залишений для приготування до професорського звання в Київському університеті при кафедрі кримінального права. За цей час він видав багато статей та звітів про діяльність суду для малолітніх, які були зараховані йому як наукова робота. Валерій Михайлович був чудовим лектором, про що свідчать спогади студентів, присутніх на його лекціях⁸.

На жаль, мрія Левитського не збулася, і стати професором йому не судилося. Уже у 1917 р. у житті Левитського відбулося багато подій. У липні цього року він увійшов до виборчого списку кадетів на виборах у Київську міську думу. Але гласним так і не став, тому що не набрав голосів. Але вже у серпні він став членом Української Центральної Ради. Наприкінці року Левитський брав участь у виборах до Українських Установчих зборів. Він очолив виборчий список партії народної свободи у Волинській губернії. Проте кадети у Волинській губернії не отримали жодного мандата⁹. Розчарований у невдачах і незадоволений німецькою окупацією і гетьманом П. П. Скоропадським, Левитський шукав однодумців і знайшов їх у обличчі редактора газети «Киевлянин» В. В. Шульгіна та його прихильників. У грудні 1918 р. гетьман капітулював, добровольчі загони були роззброєні петлюрівцями, а Левитський та інші лідери Російського національного центру були змушені бігти в Одесу. В Одесі Валерій Михайлович не припиняє публіцистичну діяльність. Він активно працює в одеському виданні газет Шульгіна «Росія», а після її закриття в газеті «Південна Русь». Навесні 1919 р. він перебирається в Катеринодар, де продовжив свою журналістську кар'єру, став редактором газети «Велика Росія».

Згодом, як і багато його сучасників та однодумців, Левитський емігрував за кордон. Змінивши декілька країн, де він не зміг знайти роботу за фахом, він перебрався в Париж, де повернувся до активної журналістської роботи на сторінках паризького «Відродження». Відтоді він став постійним паризьким кореспондентом багатьох російських газет інших країн. До кінця 1930-х років В. М. Левитський видав своїм коштом кілька невеликих брошур-оглядів («Советская молодежь». Париж, 1935; «Красная власть и белая Россия». Париж, 1935; «Планы разложения эмиграции». Париж, 1936; «Что происходит в России». София, 1936; «Что же нам делать?» Париж, 1938; «Что каждый должен знать об Украине». У 2-х ч. Париж, 1939; «Украинская Республика и самостийники за границей». Париж, 1939) під загальною назвою «Міжнародне становище, сучасна Росія і життя в еміграції».

Особливий інтерес становить його огляд українського питання. У ньому докладно описані події громадянської війни в Україні, радянської політики українізації. Так само характеризуються різні групи української еміграції – від петлюрівців і гетьманців до організації українських націоналістів (ОУН) та католицьких і уніатських структур. Звісно, Левитський з його кадетським

і великодержавницьким минулим у цей час був далекий від об'єктивності у ставленні до українського руху.

У 40-х роках він уже менше друкувався, його спіткало багато розчарувань. Левитський фактично перестав брати участь у суспільно-політичному житті. Остання його публікація була оприлюднена в берлінській газеті «Нове слово» у вересні 1940 р.

Помер Валерій Михайлович Левитський 27 квітня 1946 р. у Парижі. Був похований у паризькому передмісті Levallois. Згодом, 13 лютого 1983 р., там була похована і його дружина Марія Опанасівна Левитська¹⁰. Ось така нелегка доля спіткала першого суддю київського суду для малолітніх.

Ще більш трагічна доля чекала на Юрія Петровича Новицького – юриста, вченого, громадського діяча. Народився Юрій Петрович 23 (10) листопада 1882 р. у місті Умані Київської губернії. Він був представником старовинного дворянського роду, далеким родичем відомого професора Київського університету і Київської духовної академії філософа Ореста Новицького. З раннього дитинства Юрій виховувався в атмосфері глибокої любові і поваги до наук. Після закінчення гімназії Новицький вступив на юридичний факультет Київського університету св. Володимира, який успішно закінчив 1908 р. з дипломом 1-го ступеня¹¹.

Він був залишений для приготування до професорського звання в Київському університеті при кафедрі кримінального права і працював слідчим у Київському окружному суді. Ще у студентські роки долучився до громадської діяльності Товариства Київського патронату. Разом з однодумцями Новицький активно просував ідею створення суду для малолітніх у Києві. Також брав активну участь у заснуванні притулку для дітей, батьки яких відправлялися на каторгу або на заслання¹².

Протягом двох років (1913–1914 рр.) він був приват-доцентом Київського та Петербурзького університетів. Отримавши звання професора, читав лекції в Політехнічному інституті та Духовній академії з історії західноєвропейського і російського права. Юрій Петрович мав великий авторитет у юридичних колах того часу. Ерудиція молодого вченого, його глибокі знання в різних сферах не тільки юридичних, а й інших наук, викликали у його колег захоплення, а у деяких – чималу заздрість. Він був чудовим лектором. За свідченням сучасників, його лекції приходили слухати не тільки студенти, а й викладачі вузу. У 1919 р. Ю. П. Новицький брав активну участь в організації в м. Кострома Робітничо-Селянського університету. У Петрограді Юрій Петрович до 1922 р. працював професором Інституту дошкільної освіти, керував курсами з охорони та захисту дитинства при Петроградському педінституті. Після революції збирав гроші на допомогу сім'ям заарештованих професорів і викладачів. Під впливом Ф. М. Достоєвського Юрій Новицький став активним противником смертної кари, прихильником ідей християнського соціалізму. Адже все його життя так чи інакше було пов'язане з Церквою.

У 1920 р. Юрія Новицького обрано головою правління Товариства об'єднаних Петроградських православних парафій. У 1922 р. він як професійний юрист допомагав митрополиту Петроградському Веніаміну (Казанському) вести переговори з радянською владою у зв'язку з прийняттям ВЦВК ухвали про «вилучення церковних цінностей» під приводом «допомоги голодуючим». 29 квітня 1922 р. майже все правління «Товариства православних парафій», у тому числі і Юрій Новицький, заарештовано у справі «про опір вилученню церковних цінностей». До відповідальності за статтями 62 та 119 нового Кримінального кодексу притягнуто 89 осіб. Ці статті передбачали застосування вищої міри покарання. Новицький як професійний юрист чудово розумів безглуздість усіх звинувачень, заснованих на припущеннях, сфабрикованих слідчими ОГПУ. Але як людина розумна він також розумів, що суд вирішує не питання справедливості і порядку, а діє згідно з політикою нової влади, спрямованої на боротьбу з Церквою. Через три місяці, 5 липня 1922 р., суд засудив до розстрілу десять осіб, зокрема і Юрія Новицького. Іронія долі полягає ще у тому, що все своє життя він піклувався про долю чужих дітей-сиріт, а власна 12-річна донька після смерті мами і розстрілу батька залишилася круглою сиротою... У ніч на 13 серпня 1922 р., 39-річного Юрія Петровича Новицького було розстріляно біля станції Порохові. Де його могила, невідомо. Реабілітований 31 жовтня 1990 р. Архієрейським собором Руської православної церкви у 1992 р. Юрій Петрович Новицький зарахований до святих новомучеників і сповідників Російських¹³.

Без сумніву, кожна історична епоха народжує своїх героїв, які символізують і характеризують цей час. Саме такими були Юрій Новицький та Валерій Левицький. Їх долі пов'язані вузлом із долею їх країни, міст, у яких вони жили, працювали, творили. Через індивідуальне прочитання біографій ми бачимо як завдяки об'єднанню зусиль цих людей, а також прийняттю відповідальних і важливих рішень щодо створення судів для малолітніх, залежала подальша доля багатьох дітей. Надихає їх відданість і любов до своєї справи, професіоналізм. Можна пишатися силою волі, бажанням створити щось краще для дітей у складних життєвих умовах – на фоні війни, революції та інших бурхливих подій, в історію яких були вилетені їх долі. І в цьому контексті, без усякої ідеалізації (адже навіть титул «святого РПЦ» не звільняє від критики тих чи інших не прийнятних сучасному українству поглядів) ми згадуємо людей, які були першими у становленні ювенальної юстиції, щонайменше у Києві, а тому заслуговують на нашу пам'ять і повагу. Однак в історії Київського суду для малолітніх ще чимало білих плям. Зокрема, докладнішого і конкретнішого аналізу потребує відповідна судова практика.

1. «Киевская мысль» 19 ноября 1909 г. 2. Гальперина-Гинзбург Е. А. Под знаменем права: Сборник статей. Предисловие и редакция А. Кизеветтера. Берлин, 1923. 375 с. 3. Отчет за 1912 год. Киевский Патронат (О-во покровительства лицам, освобождаемым из мест заключения г. Киева). Типография 1-й Киевской артели Печ. дела,

Трехсвятительская, 5. Киев, 1912. С. 7, 30. 4. Киевский Патронат (О-во покровительства лицам освобожденным из мест заключения г. Киева) Отчет о деятельности за 1911 год. Типография 1-й Киевской Артели Печ. Дела. Трехсвятительская 5. 1912 год. С. 33–37. 5. Левитский В. М. Борьба на Юге: Факты. Люди. Настроения / предисл. В. В. Шульгина; сост., науч. ред., авт. вступ. ст. и коммент. А. А. Чемакин. Москва: Фонд «Связь Эпох», 2019. 256 с. 6. Тарасова Е. Л. Детский суд за границей и в России. Москва, 1912. С. 3, 15. 7. Левитский В. М. Детский суд и война (второй год деятельности особого суда для малолетних в Киеве). Киев, 1916. С. 7. 8. Державний архів м. Києва. Ф. 16, Оп. 465, Д. 4103. С. 2. 9. ЦДАВО України. Ф. 1133, Оп. 1, Спр. 26, Арк. 30. 10. Незабытые могилы, Российское зарубежье некрологи 1917–1997 гг. в 6-ти томах. В. Н. Чуваков, составитель. Т. 4. Москва, 2004. С. 96. 11. Сорокин В. В. Лике мучеников. *Наука и религия*. № 5. 1991. С. 13; Берзін П. С. Святий Великомученик Юрій Новицький – Небесний покровитель вітчизняної школи кримінального права. Київ: Знання України, 2006. 23 с. 12. Самойленко О. О. Притулки для арештантських дітей у Києві наприкінці XIX – початку XX ст. *Вісник пенітенціарної асоціації України*. 2020. № 3 (13). С. 13–23. DOI: 10.34015/2523-4552.2020.3.02. 13. <https://ksu.edu.ru/svedeniya-ob-organizatsii/struktura-i-organy-upravleniya/instituty/yuridicheskij-institut-imeni-yu-p-novitskogo/novitskij-yu-p.html>

References

1. «Kiyevskaya mysl'» 19 noyabrya 1909 r. [rus]. 2. Gal'perina-Ginzburg Ye. A. Pod znamenem prava. Sbornik statey. Predisloviye i redaktsiya A. Kizevettera. Berlin, 1923. 375 s. [rus]. 3. Otchet za 1912 god. Kiyevskiy Patronat (O-vo pokrovitel'stva litsam, osvobodzhayemym iz mest zaklyucheniya g. Kiyeva). Tipografiya 1-y Kiyevskoy arteli Pech. dela, Trekhsvyatitel'skaya, 5. Kiyev, 1912. S. 7, 30 [rus]. 4. Kiyevskiy Patronat (O-vo pokrovitel'stva litsam osvobodzhennym iz mest zaklyucheniya g. Kiyeva) Otchet o deyatel'nosti za 1911 god. Tipografiya 1-y Kiyevskoy Artelii Pech. Delayu Trekhsvyatitel'skaya 5. 1912 god. S. 33–37 [rus]. 5. Levitskiy V. M. Bor'ba na Yuge: Fakti. Lyudi. Nastroyeniya / predisl. V. V. Shul'gina; sost., nauch. red., avt. vstup. st. i komment. A. A. Chemakin. Moskva: Fond «Svyaz' Epokh», 2019. 256 s. [rus]. 6. Tarasova Ye. L. Detskiy sud za granitsej i v Rossii. Moskva, 1912. S. 3, 15 [rus]. 7. Levitskiy V. M. Detskiy sud i vojna (vtoroy god deyatel'nosti osobogo suda dlya maloletnikh v Kiyeve). Kiyev, 1916. S. 7 [rus]. 8. Derzhavniy arkhiv m. Kiєva. F. 16, Op. 465, D. 4103. S. 2 [ukr]. 9. TSDAVO Ukraini. F. 1133, Op. 1., Spr. 26., Ark. 30 [ukr]. 10. Nezabytyye mogily, Rossiyskoye zarubezh'ye nekrelogi 1917–1997 gg. v 6-ti tomakh. V. N. Chuvakov, sostavitel'. T. 4. Moskva, 2004. S. 96 [rus]. 11. Sorokin V. V. Like muchenikov. *Nauka i religiya*. 1991. № 5. S. 13 [rus]; Berzin P.S. Svyaty Velykomuchenyk Yuriy Novyts'kyy – Nebesnyy pokrovitel' vitchyznyanoyi shkoly kryminal'noho prava. Kyiv: Znannya Ukrayiny, 2006. 23 s. [ukr]. 12. Samoilenko O.O. Pritulki dlya areshstants'kikh ditey u Kiєvi naprikinsi KHĶKH – pochatku KHKH st. *Visnik penitentsiarnoi' asotsiatsii' Ukraini*. 2020. № 3 (13). S. 13–23 [ukr]. DOI: 10.34015/2523-4552.2020.3.02. 13. <https://ksu.edu.ru/svedeniya-ob-organizatsii/struktura-i-organy-upravleniya/instituty/yuridicheskij-institut-imeni-yu-p-novitskogo/novitskij-yu-p.html>

Samoilenko Olena. At the sources of Ukrainian Juvenile Justice: Valery Levitsky and Yuriy Novitsky – founders of the Kiev court for minors

The idea of the birth of courts for children originated in Australia, but it was widely known in 1899 in the United States. The main idea was to replace the reprisals for the

birth of children, as if they had committed a malice, a wrongful-vichalic beginning. To have good indications that the idea was transferred in 1904 to Western Europe – back to England, then to Germany, France and in 1910, as an experiment, this was implemented in Russia in the city of St. Petersburg. For the results of the activity of a special court for juveniles in St. Petersburg, it was ruled out that people would come to the court to order such a court in Kiev. The process of organizing the court dragged on for a long time. Until the first September of 1913, the project of splitting and making submissions to the Kiev Star of the World Judges. After that, with insignificant changes in the vins of filings to the 1st Department of the Ministry of Justice. In early 1913, the Ministry of Justice praised the project, and on September 7, 1914, the Kyiv City Court of the World Courts praised the courts of minors accused and minor victims in an open court. All right, they were seen and entrusted to the additional justice of the peace. On September 7, 1914, the Kiev City Hall of the World Judgment made a decision to appoint a young, talented, accomplished justice of the peace, Valeriy Mikhailovich Levitsky, to the tenure.

The article deals with the life and creative path of outstanding but little – known lawyers, active members of the Society of Kiev patronage, founders of the Kiev court for minors-Valery Mikhailovich Levitsky and Yuri Petrovich Novitsky. A general overview of their official careers, their role and place in the formation of the Ukrainian juvenile justice system is presented. Their steady energy in achieving their goals and amazing hard work are shown.

Key words: *Society Kiev patronage, Kiev court for minors, additional Justice of the peace, justice of the peace, minors.*